

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Valja za vsa leta..... \$5.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto..... 6.00
Za inozemstvo celo leto..... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 139. — ŠTEV. 139.

NEW YORK, MONDAY, JUNE 14, 1920. — PONDELJEK, 14. JUNIJA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

HARDING REPUBLIKAN. P REDSEDNIŠKI KANDIDAT

SENATOR HARDING SE JE POSVETOVAL Z GOVERNERJEM LOWDENOM V KOLIZEJU V ČASU, KO JE BIL IMENOVAN REPUBLIKANSKIM KANDIDATOM ZA PREDSEDNIŠKO MESTO. — UGOTOVILO NJEGOVEGA TAJNIKA.

Chicago, Ill., 12. junija. — Warren G. Harding, nominirane republikanske stranke za predsedniško mesto, je izdal danes zvečer naslednje ugotovilo:

— Zelo ponosen sem, kot bi bil vsak Amerikane, da sprejemem to veliko čast iz rok republikanske stranke. Prav dobro se zavedam obveznosti, ki prihajajo s tem.

Chicago, Ill., 12. junija. — Senator Harding, general Wood in governor Lowden so se nahajali v sobah v bližini kolizeja tekem končnega glasovanja. Uspehe vsakega posameznega glasovanja so jim sporočili potom posebnih slov.

Naenkrat pa je prišlo poročilo:

— Harding nominiran!

Ko je izvedel za to srečno novost, ni izgubil svoje samozavesti ter le izjavil, da je zelo srečen. Pozneje pa je rekel:

— Zelo ponosen sem, da sem deležen velike časti, katero mi je naklonila republikanska stranka. Prav dobro se zavedam vseh obveznosti in odgovornosti, ki prihajajo s tem.

Her M. Daugherty, politični manager senatorja Hardinga, je izdal naslednje ugotovilo:

— V imenu republikancev države Ohio in prav posebno v imenu senatorja Hardinga in njegovih prijateljev, hočem dati izraza republikancem v deželi, možkim in ženskam, naši odkriti hvaležnosti za zaupanje, kateremu so dali izraza s tem, da so ga nominirali za predsedniškega kandidata republikanske stranke.

— Stopili smo v kampanjo s precejšnjim obotavljanjem, kajti senator Harding ni hotel uveljaviti mogočne organizacije, ki bi se zavezala za njegovo kandidato. Naš načrt je bil, da izvedemo zmerno kampanjo in da izročimo skrb in previdnosti republikancev v deželi končno izboro predsedniškega kandidata.

— Tekom cele kampanje smo imeli največji respekt do opozicijskih kandidatov in njih pristašev. Nikdar nismo vpriporili nobenih napadov na kandidate ali njih pristaše in senator Harding bo gotovo deležen vsakega posameznega glasu v deželi, ki hoče glasovati na republikanski tiket.

(S tem so se tudi izpolnila pričakovanja vsakega človeka, ki je količikaj seznanjen z ameriško politiko. Vnaprej je bilo razvidno, da bo nominiran noben izmed najbolj kričečih kandidatov in prav posebno ne senator Johnson, ki je bahato izjavljal, da mu je nominacija zagotovljena in da bo "ronal" deželo po svoji prav izraziti egoistični prevladnosti in pameti. V člankih, tikajočih se republikanske predsedniške nominacije, smo vedno poudarjali, da bo zmagal in da bo nominiran človek, o katerem se v splošnem niti ne govori in da je nominacija Johnsona izključena, kajti stranka kot je taka je dosti pametna, da ne bo imela nobenega opravka z demagogi kalibra Johnsona ter zastopniki znanega principa "Know nothing".)

PRELOŽITEV KONFERENCE V SPA?

London, Anglija, 11. junija. — V evropskih glavnih mestih se je pričelo razpravljati o možnosti, da se bo preložilo na poznejši čas konferenco v Spa, ki je bila določena za pogajanje zastopnikov zavezniških vlad z zastopniki Nemčije.

Uspehi neodvisnih socialistov in reakcionarjev pri zadnjih volitvah v Nemčiji, so dovedli do prepričanja v Franciji, da je Nemčija manj kot kdaj pripravljena izvesti določbe mirovne pogodbe. To prepričanje obnem z vrjetnostjo, da bo Giolitti načeloval novemu ministrstvu v Italiji, je dovedlo francoskega ministrskega predsednika Milleranda do tega, da bo nasprotoval vsaki konferenci v Spa.

— To je prvič izza decembra leta 1916, da Albanci kontrolirajo svojo deželo.

— Nadaljni popustljivosti z ozirom na plačevanje vojne odškodnine od strani Nemčije, če bi se vršila do tega, da bo nasprotoval vsaki konferenci v Spa.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starim izkušnim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim reizkušnim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljke se zadnji čas po novi zvezi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljke jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	\$3.80	1,000 kron	\$12.00
400 kron	\$4.80	5,000 kron	\$60.00
500 kron	\$6.00	10,000 kron	\$118.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdba Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Vstanovljena leta 1893.

COL. HOUSE.

KIJEV ZOPET V ROKAH OBNOVLJENJE BOLŠEVIŠKE ARMADE ODNOŠAJEV

Poljaki so se umaknili na svojo Berlin dvomi o tem, da bi bil Krasnovovo črto pri Žitomiru. — Beg na sin v stanu nanovo otvoriti trgovske odnose.

Varšava, Poljska, 13. junija. — Izpraznjenje Kijeva je popolno. Poljaki so se umaknili na svojo novo črto pri Žitomiru.

Zadnja poročila pravijo, da bo tudi odbor ameriškega Rdečega križa zapustil mesto. Malo prej, predno so pretrgali boljševiki brezovno zvezo, je poslal poveljnič joci general brzojavko, da bo vstrajal, predno ne dobi kakega nadaljnega navodila.

Po velikih težavah se je nekateri kurirju posrečilo dospeti v mesto ter prinesli poveljujočemu generalu povelje generala Pilsudskega, naj se takoj umakne.

Ruski poveljnič, ki je premagal Denikina, general Budenyj, je dobil velika ojačenja.

Varšava, Poljska, 13. junija. — Poljske čete so začele zapuščati Kijev ter se umakati na svojo novo črto pri Žitomiru. Vse mostove, ki vodijo preko Dnjeptra, so uničili.

London, Anglija, 13. junija. — Neka brezlična brzojavka ki je došla danes iz Moskve, naznanja, da so boljševiki zavzeli Kijev.

London, Anglija, 13. junija. — Ruska vladna časnikarska agencija apelira na na delavce vsega sveta, naj odločno protestirajo proti divjanju Poljakov v Kijevu. Poljaki nameravajo mesto popolnoma uničiti, predno ga zapuste.

PADEC ČETVERIH KABINETOV.

Rim, Italija, 13. junija. — Kabinetna kriza še vedno traja. — Kralj je sprejel v audienci bivšega ministrskega predsednika Giolitti, pozneje se je pa posvetoval z Nittijem.

Pariz, Francija, 13. junija. — V zadnjem času so resignirali štirje kabineti: italijanski, poljski, ogrski in avstrijski.

Splošno prevladuje mnenje, da se je zgodilo to vsled težkoč, ki jih nalogajo raznim narodom do-

Berlin, Nemčija, 12. junija. — Nemci nasledujejo z velikim zanimanjem med Lloyd George-om ter Grigorijem Krasinom, boljševiškim trgovskim odposlanecem. V Londonu med Lloyd George-om ter Grigorijem Krasinom, boljševiškim trgovskim odposlanecem. V Londonu med Lloyd George-om ter Grigorijem Krasinom, boljševiškim trgovskim odposlanecem.

Glavni naper tukaj v smeri proti obnovljenju odnošajev z Rusijo je gibanje, katero vodi dr. Mueller, ki pa še vedno ni v stanu dobiti dovoljenja, da bi odšel v Rusijo. Poročevalcu newyorškega lista "Tribune" je pripovedoval, da noče za sedaj pospešiti cele zadeve radi poljsko-ruske vojne, ki bi bilo popolnoma nemogoče dobiti dober vpogled v zadeve, dokler trajajo sovražnosti.

Komiesija, kateri namerava načelovati dr. Mueller, je popolnoma privatne podjetje. Sovjetska vlada hoče, da bi jo nemška vlada priznala in da bi dobila s tem mislija dr. Muellerja oficijelen značaj, čeprav je bil prvotni namen misliti le ta, da dobi informacije glede položaja v Rusiji.

Poročevalec "Tribune" je izvedel iz zanesljivega vira, da ne obstajajo skoro nikakoli trgovski odnošaji med Rusijo in Nemčijo. Čeprav dobiva Rusija iz Nemčije malenkostne zaloge zdravil in zdravniških potrebščin, za katere plačuje s papirnatiimi rublji, ne importira Nemčija praktično ničesar iz Rusije in trgovski izvedenci tukaj so mnenja, da nima ruski narod ničesar, kar bi mogel eksportirati v zameno za blago, katero bi dobival iz drugih dežel.

Ločbe mirovne pogodbe. Tudi kabineti drugih držav niso nič kaj iz dobrih nogah.

KAJ BO Z NOVIM LAŠKIM KABINETOM

Še vedno prevladuje naziranje, da bo sestavil Giolitti novi kabinet. Naziranje konservativcev.

Rim, Italija, 12. junija. — Časopisi so objavili včeraj zvečer, da je bil prejšnji ministrski predsednik Giolitti naprošen, da naj sestavi kabinet, ki naj bi sledil orenmu Nitti-ja, ki je odstopil dne 5. junija.

Messaggero pravi, da je Giolitti pripravljen lotiti se težke naloge.

Giornale d'Italia pravi danes, da je dobil prejšnji ministrski predsednik Nitti dovoljenje, da sme potovati po evropskih deželah. List poroča nadalje, da namerava oditi tudi v Ameriko, kjer se misli odpočiti od trudapolnega dela.

Rim, Italija, 12. junija. — Upati je, da bo ministrska kriza rešena tekom naslednjega tedna, razven če bodo naleteli močje, katerim je izrazil kralj svoje zaupanje, na veliko opozicijo v poslanski zbornici.

Vsakdo se vprašuje, kaj bodo storili italijanski klerikaleci, če se bodo namreč dejanski vdeležili vlade ali po le podpirali. Na tozadevno vprašanje je eden glavnih zastopnikov italijanskih klerikalcev odgovoril:

— Če se nam bo zajamčilo, da bo upoštevana avtoriteta države in da bo jadransko vprašanje rešeno na tak način, da bodo zavarovane meje Italije (!) in če bo uveljavljen program rekonstrukcije dežele, potem ne bomo zanimali svojih glasov novemu ministrstvu, čeprav bi mu načeloval Giolitti.

Nadalje je izjavil isti predstavitelj italijanskih klerikalcev, da je prav vseno, kdo načeljuje ministrstvu, dokler so na tehnični ravnijsi interesi Italije. (Najvišji interesi Italije obstajajo v ropanju tujih dežel, ne pa v blagru italijanskega naroda samega, ki se mora seliti v vse mogoče dežele, ker ne more zaslužiti doma dosti kruha. To naj pomislijo italijanski diplomati, ki ne stremijo po ničemer drugem kot razširjenju italijanskega dominija.)

DRUŠTVO PROTI PROHIBICIJI.

New Haven, Conn., 13. junija. — Costilničarji države Connecticut se danes razpustili svoje društvo, takoj nato pa osnovali "Društvo, ki nasprotuje prohibiciji".

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italijanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljke italijanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	\$ 3.70
100 lir	\$ 7.00
300 lir	\$19.50
500 lir	\$31.25
1000 lir	\$62.50

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdba Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Vstanovljena leta 1893.

LAHOM SLABA PREDE V ALBANIJI ESSAD PAŠA UMORJEN V PARIZU

ATENTATU JE DALO POVOD SOVRAŠTVO PROTI DIKTATORJU ALBANIJE. — ITALJANI SO ODEILI NAPAD ALBANSKIH USTAŠEV PRI VALONI. — ALBANCJI SE BAJE BORE V AMERIŠKIH UNIFORMAH. — ITALJANSKO ČASOPISJE POROČA, DA PODPIRAJO JUGOSLOVANI USTAŠKO GIBANJE.

Pariz, Francija, 13. junija. — Danes zjutraj je bil tukaj umorjen Essad paša, načelnik albanske mirovne delegacije ter bivši provizorični predsednik Albanije. Neki albanski dijak je bil oddal nanj dva strela.

Essad paša je prišel iz hotela Continental. K njemu je stopil neki možki, ki se je pozneje izdal za Rustema Aveni ter ustrelil. Prvi strel je izgrešil svoj cilj. Ustrelil je v drugič ter zadel Essad pašo v prsa. Zadeti se je brez besede zgrudil. Odnegli so ga v njegovo sobo, kjer je po par trenutkih izdihnil.

Morilec je prijel neki natak. Na policiji je izjavil, da je slučajno videl priti Essad pašo iz hotela. Prijela ga je strašna jeza. Potegnil je revolver ter ustrelil diktatorja Albanije.

Essad paša je imel za seboj jako pestro življenje. Še leta 1913 so ga vse evropske velesile smatrale za bandita. Par let pozneje so ga pa ravno te velesile priznale kot provizoričnega predsednika in vojne ministra Albanije. To je bilo tedaj, ko je bil strogovlavljen Wilhelm Wied. V prejšnjih letih je bil Essad poveljnik carigradske žandarmerije. Kot tak je dobil tudi povelje leta 1909 obvestiti sultana Abdula, da je odstavljen ter ga aretirati.

V zadnjem času je začel Essad paša mešetariti z Jugoslovani. V Beogradu so mu baje rekli, da mu bodo zagurali dosmrtno gospodstvo nad Albanijo, če bo po njegovi smrti pripadla dežela Jugoslaviji.

Rim, Italija, 13. junija. — Sem je dospelo poročilo, da so italijanski Alpinci premagali albanske ustaše pri Valoni. Beji so bili težki in dolgotrajni. Prebivalstvo Valone je delalo italijanskim vojakom velike preglavice. Lahki so vjeli tisoč mohamedanskih Albancev ter jih deportirali. Albanci strašno mučijo vsakega Laha ki jim pade v roke.

Albanski ustaši so izza 6. junija vpirzljali izolirane napade pri Kanji, Giorni, Dukati in Tepelini.

Posadki v Tepelini in Dukati sta se morali vdati, dočim se je posrečilo ostalim pobegniti.

Pri enem samem spopadu je padlo 70 italijanskih častnikov ter 300 vojakov.

Neko poloficijelno poročilo, ki opisuje albanske napade pri Valoni, pravi, da sta se morala dva italijanska oddelka pri Gironi vdati ustaški premoči.

Napad na Valono, katerega je spremljala tudi vstaja turškega prebivalstva, je bil dne 11. junija z velikimi žrtvami odbit.

Italjani niso imeli velikih izgub.

Situacija je bolj, ker so dospela velika ojačenja.

Idea Nazionale piše: — Albanski ustaši nosijo ameriške uniforme. Pomaga jim jugoslovanska vlada z možni in municijo. Jasno je, da je namen te pomoči in te podpore pregnati Italjane z balkanskega polotoka.

Italjani bodo najbrže priseljeni zapustiti Bar, ker so Srbi zasedli železniško progo.

Tudi italijanska garnizija v Skadru je jako ogrožena.

Albanci so poslali italijanskemu poveljniku v Valoni ultimatum z zahtevo, naj tekom štiriindvajsetih ur zapusti mesto. Ko je ta rok potekel, so vpirzoriili napad.

Naši vojaki so jih prepadli z nasajenimi bajoneti. Dvesto ustašev je padlo, nad tisoč jih je bilo pa vjetih.

Italijanski general Cavallo je bil tekom težkih bojev v predmestjih vjet. Italijanske bojne ladje so obstreljevale ustaše ter popolnoma porušile vasi Dukati, Trias, Ragio in Kanjo.

Tukajšnje časopise poroča, da je bil general Bobbio odpoklican ter da je prevzel vrhovno poveljstvo nad Valono general Raimondo.

London, Anglija, 13. junija. — Neka brzojavka iz Milana poroča, da so se vršile v petek v Trstu velike demonstracije ter da je po dolgotrajnem prizadevanju končno vojaštvo vendarle napravilo mir.

Te demonstracije so bile vpirzorne kot protest proti pošiljanju italijanskih čet v Albanijo. Vdeležilo se jih je tudi kakih 200 vojakov.

Iz Milana je bilo poslanih v soboto 2500 arditov v Albanijo. Pri-staniški delavci niso hoteli nalagati municije, namenjene italijanskim vojakom v tej deželi.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

PREMEMBA V PLOVBI

Cosulich parobrodna družba nam je nazpanila, da se je moral odhod parnikov "President Wilson", ki je bil določen, da odpluje 8. julija in "Belvedere", ki bi bil imel odpluti 15. julija, iz tehničnih vzrokov preložiti.

"Belvedere" odpluje 13. julija.

"President Wilson" 27. julija.

Potniki, ki so se nam prijavili za dva parnika, naj to vpo-števaajo in se po tem ravnaajo.

Ker se odhod parnikov na tej progi vedno prelaga in zaradi tega ne moremo našim potnikom nikdar natančno povedati kdaj bodo odpotovali, zato svetujemo, da se poslužijo parnikov francoske, holandske ali American proge; zlasti pa še oni potniki, ki želijo v kratkem odpotovati.

Potovanje preko Francije je sedaj zelo olajšano, kajti vsak dan redno vozijo potniški vlaki iz Havre naravnost v Švico ter je tudi za varnost priljago kar najboljšje preskrbljeno.

Frank Sakser.

"GLAS NARODA"

GLAS NARODA
PUBLISHED BY
LOUIS BENEŠ, Editor
LOUIS BENEŠ, Publisher
LOUIS BENEŠ, Editor
LOUIS BENEŠ, Publisher

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
in New York City, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" is published weekly on Thursdays except on holidays.
It is sold by mail at \$2.00 per year in advance.
Single copies 10 cents.
In New York City, 10 cents.
In other parts of the U. S., 15 cents.
In foreign countries, 25 cents.

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Glas Naroda is published weekly on Thursdays except on holidays.
It is sold by mail at \$2.00 per year in advance.
Single copies 10 cents.
In New York City, 10 cents.
In other parts of the U. S., 15 cents.
In foreign countries, 25 cents.

Advertisements on agreement
Special rates for advertising in this paper.
For rates and conditions, apply to the Editor.
Address: 100 West 42nd Street, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
100 West 42nd Street, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2279

Zmagoslavni s svojimi peresi.

Človek je lahko razdražen ali pa razveseljen vspricho novic, da sta dva nemška generala, ki sta skoro do konca vojne veljala za vojaška ženja, — pozneje ne več, — v družbi tretjega, kojega slava tiči v dejstvu, da se mu takoj v pričetku vojne ni posrečila zavzeti Pariza, nagromadila bogastva s pisanjem knjig svojih žestitnih uspehov.

General von Kluck namerava kupiti z dobički svojega pisateljevanja neki lep grad v Švici in generala Ludendorff in Hindenburg se hosta tudi kmalu podala v to gostoljubno deželo ter se tam stalno naselila. Švica je namreč vedno slovela kot varno pribežališče vseh vrst ljudi, ki ne vedo, kam naj se podajo.

Iz nekega pravzaprav misterioznega vzroka ne bo nikdo očital staremu Hindenburgu, kar si je nabral s svojim peresom. Dosedaj ni prišlo na dan še ničesar, kar bi delalo za ljubezni vrednega moža in najbrž je bil prav tako okrut in divji kot so bili vsi njegovi tovariši. Ko pa je prišel veliki konec njih ambicij in načrtov, pa ni Hindenburg zbežal niti na Holandsko, niti v Berlin ter ni niti takrat, niti kdaj pozneje skušal zvaliti s svojih ramen odgovornosti. To zadnjo čednost je treba mogoče pripisovati dejstvu, da so bile njegove odgovornosti zelo maloštevilne in redke po krvavi zmagi, katero je izvojeval nad Rusi pri jezerih v njegovi lastni mazurski provinci.

Slučaja Ludendorffa in von Klucka pa sta povsem različna. Predstavlja namreč germanizem kot je postal znan tekem vojne. Človeka mora skoro jeziti, da sta bila v stanu delati denar s pojasnili in obrambami svojega vojaškega in političnega postopanja.

Če bi nam knjige teh nemških generalov razkrile kako obžalovanje glede tega, kar so oni in ostali njih razreda storili Nemčiji in svetu v splošnem, če bi zasledovali v svojih knjigah kak drugi cilj kot ta, da skušajo navaliti na rame drugih krivdo za edino stvar, katero obžalujejo, potem bi tem avtorjem lahko oprostili ali jih celo pohvalili, ker so vrgli na tla svoje strte meče ter vzeli mesto tega v roke peresa. Kot pa stoji stvar, niso razkrili v svojih knjigah ničesar drugega kot svoj lastni značaj in še to povsem nenamerno.

Kot zgodovinarji so se izpostavili številnim očitanjem netočnosti ali celo prikrivanja. Nekatera taka očitanja so bila podprta z dokazi in druga so več kot vrjetna.

To niso nikoli rekli junakov ali mučnikov. To so rekordi mož, ki v času, ko se njih dežela bori proti morju težko, ne mislijo na nič drugega kot na to, da bodo odšli v Švico, kupovali gradove ter živeli tam v udobnosti in miru.

Italjanski socialisti o razmerah v Rusiji

Italjanski socialist poslanec Bombacci, ki se je udeležil konference z ruskimi komunisti v Kodanju, pripoveduje o razmerah v sovjetski Rusiji sledeče:

Komunistična organizacija industrije, poljedelstva, trgovine, izobraževanja, družine in politike napreduje vedno bolj. Notranje politično-reakcijske sile so se popolnoma izgubile. Celotno kmetje, ki so bili v začetku veliki nasprotniki nove gospodarske uprave, so v zadnjem času sklenili, da odstopijo dve tretjini svojih pridelkov sovjetskimi aprovizacijam. Sovjetska republika ima za obrambo pred zunanjimi sovražniki na razpolago vojsko, ki se lahko primerja nemški vojski v začetku svetovne vojne. Zadnje težkoče bodo premagane s sklepom miru z zapadnimi narodi, katerih meščanske vlade ga bodo morale sprejeti vključno njihovi sovražni politiki, v kateri danes še vztrajajo.

Konferenci je prisostvoval tudi Nogin, ljudski komisar za tekstilno industrijo, ki je pravil o tovarniških svetjih takole:

Tovarniški svetji se niso razpustili, ker so potrebni za naše komunistično gospodarstvo. Po zadnjem kongresu gospodarskih svetov tovarne niso več avtonomne, ampak jih upravlja in vodi poseben svet, sestavljen iz zastopnikov sveta za narodno gospodarstvo, strokovnih organizacij in tovarniškega odbora. Ta svet nadzira delo, ne pa produkcije.

Sovjetska vlada je razglasila socializacijo zemlje. Kmetje obdelujejo svoja polja in oddajajo obe tretjini pridelkov sovjetskimi aprovizacijam. Vsak kmet se je zavezal da ne odda ali proda svoje zemlje drugemu. Veliki kompleksi so postali takozvana "sovjetska lastnina". Kjer so na razpolago tehnične moči, tam je bil najboljši uspeh. Pomanjkanje poljedelskih strojev je obširno, zato so svetovi razdelili del "sovjetske lastnine" med kmete. Nekateri tovarne imajo tudi svoja polja, ki jih obdelujejo delavci. Poljedelska konsumna društva so ostala in so se celo pomnožila. Kmetje niso več nasprotniki komunistične gospodarske uprave, ker so spoznali, da jim gre sovjetska vlada za roke, in ustanavljajo celo svoje strokovne organizacije.

Prehranjevalne razmere so se precej izboljšale. Vsled boljše aprovizacije se je vrnilo v tovarne nad en milijon dvestotisoč delavcev. Tekstilna industrija napreduje. V več tovarnah je produkcija večja nego je bila pred vojno. Upeljava najmodernejših sistemov je veliko pripomogla do povečanja produkcije. Pravi vzrok izboljšanja je zadostna aprovizacija ki je za delavce večje vrednosti nego etični in politični motivi.

Ker je Rusija bogata na surovinah, bo mogla sovjetska republika v ugodnih razmerah dovoliti obsežen izvoz nekaterih surovin. Kar se tiče žita in drugih poljedelskih pridelkov, nikakor ni res, da bi jih primanjkovalo. Kakor hitro se bodo kmetje prepričali, da dobi- jo v zameno za svoje pridelke manufakturno in poljedelske stroje, bodo radi dali svoje zaloge, ki so jim ostale iz prejšnjih let za lastno uporabo in za direktno prodajo. Če se bo zamena vrnila v redu, se bo lahko izvažalo žito v veliki meri.

Sovjetska republika želi skleniti mir z vsemi narodi. To svojo željo ne dokazuje samo z idealnimi in teoretičnimi trditvami, ampak tudi z močno vojaško organizacijo, da se brani pred zunanjimi sovražniki, kakor tudi z obdobjem vredno rekonstrukcije notranjih razmer. Pri zadnjih sovjetskih volitvah, katerih so se udeležili vsi: boljševiki, manjševiki, socialni demokratje in izven strank stoje- če skupine, je republika sijajno zmagala. Ni izključeno, da bo Ru- sija v par mesecih zmagala tudi na zunaj.

Dopisi**South Fork, Pa.**

Ker nikdo nima časa, da bi po- ročal iz tega kraja, sem si ga vzel jaz nekoliko.

Delavske razmere so izvrstne. Pomislite, po tri dni na teden, pa še takrat ne manj kakor 4 do 5 ur dnevno. To je res garanje. No, pa samo da se pošteno preživimo, posebno sedaj, ko je vse tako po- ceni. Pa tudi komunisti skrbijo za to. Neka kompanija, ki ima svojo trgovino, ne da več živeča neki družini kot za en dolar na dan, pa naj je še tako velika. To se vidi, kako nas delavce imajo radi, kako na nas pazijo, da bi preveč ne pojedli. Seveda, samo s tem razločkom, kadar ne imamo s čim plačati. Kadar pa zaslužijo dobro, takrat te pa silijo, da ku- piš še to in še to, ker vedno mi- slijo, da premalo denarja nazaj- daš, še ravno jim daš vse.

Delavci bi se lahko izpregleda- li, da bi si napravili svojo prodaj- nalno. Lokalna organizacija U. M. W. of A. je začela z akcijo, da si bo napravila svojo prodajalno, pa ne vem, če bo iz te moke kaj kmalu kruha, ker Amerikanci so precej počasi, pa upanje imam.

Ko so bile tukaj volitve, je bil nominiran za senatorja K. Stein- man, ki ima svoje premogetovne. Da bi ga videli, kako je bil prija- zen in dober. S svojimi avtomobi- lom je prepeljal ljudi na voli- šče in nazaj, samo da so za njega glasovali. In kako so ga hvalili posebno Slovaki in Poljaki, ker jim ga je njih župnik priporočil. Ko se pa delavce ponesreči v nje- govem rovu, ki gara za njega, si mora pa sam dobiti voz in plačati, da pride domov. Čeravno ima Steinman več avtomobilov na razpolago, takrat on ne vidi de- lavca, na dan volitev bi bil pa na- redil vse. Pa delavce še ne izpre- vidi. Ne vem, kdaj nas bo pamet srečala.

Kakor se žuje, bomo dobili kmalu iz starega kraja več evetk. Fantje, na noge, sedaj je čas! Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam Glasa Naroda.

- Naročnik.

Lost Springs, Wyo.

Večkrat čitam, da se rojaki zelo zanimajo za ameriško državljan- stvo, kar se mi zdi prav, škodo- valo gotovo ne bo nikomur.

Tudi pri tukajšnjem sodišču v Douglas smo delali skušnjo ne- davno tega. Skušnja je bila zelo stroga, ker izmed desetih kandi- datov sva jo prestala le dva, osem pa jih je šlo s ta suho, med njimi tudi neki polentar. Sodnik je ho- tel od mene vedeti tudi, če berem kak časopis. Povem mu, da sem naročen na dva, in sicer na slo- venskega in na angleškega. Kak- šen je ta slovenski list? me vpra- sa. Jaz sem imel slučajno v žepu Glas Naroda, pa mu ga pokažem. Ko ga ogleda od vseh strani, mi ga vrne in pravi, da naj se rajši naročim na angleški list ter se u- čim ameriških stvari in nje upra- ve. Jaz mu odgovorim, da se imam edino slovenskemu listu zahvaliti za vse, kar znam o Ameriki, ker vedno lažje razumem kot angle- ško. Povem mu, da Glas Naroda daje brezplačno vsa navodila ter pojasnila, kako postati držav- ljan. V dokaz mu pokažem knji- žico, katero sem svoj čas dobil kot darilo od uredništva Glas Na- roda. Ko pregleda vprašanja in odgovore, me vpraša, kje je bila tiskana. Ko mu povem, mi vrne knjižico, podpiše prošnjo, odda sodnemu klerku in skušnje je bilo konec. Državni senator, ki je bil med poslušalci, mi prvi čestita. Sodni klerk pa mi zakliče: Louis, pojdite sem, vam bom naredil pa- pir!

Drugi posebnih novic tukaj ni. Chandler Creek Oil & Gas Co. se pogaja tukaj za oljnat polje in to v najboljšem kraju, kjer se olje zasledi že kar pri vrhu. Že- leti bi bilo, da bi dobila slovenska kompanija tukaj zemljo, ker tu bi ji bil uspeh zagotovljen. Le malo prepočasn je pri pogaja- nju. Prehitelo jo bodo milijonar- ske kompanije. Ravno kar je pre- vzela Union Company iz Califor- nije 5000 akrov tu v bližini. Le malo je še zemlje, da ni že odda- na. Za ostalo pa upam, da se bodo že potrudili Slovenci.

Pozdrav! Farmer.

Iz Slovenije.**Obletnica.****Smrtna kosa.**

Umrli je 15. maja v bolnišnici v Ormožu velikomedijski župnik Jakob Menhart.

Umrli je 15. maja v Jarenju Martin Cvilak, bivši trgovec, go- stilničar in posestnik, star 69 let.

Umrli je 16. maja v karmeli- čanskem samostanu na Selu pri Ljubljani č. S. Marija Leopoldina Weezerka, rodom Poljakinja.

Umrli so v Ljubljani:

Opat Janez Smrekar, katehet na mestni šoli, za vnetjem mož- ganske mreže, 68 let.

Josip Čehovin, invalid, 24 let. Bojan Bahč, sin zasebnice, en mesec.

Anton Kozlevčar, dijak, 19 let. Ivana Bartel, jermenarjeva vdova in tobačna delavka v pok., 57 let.

Anton Brankovič, invalid, 38 let. Nada Lipuš, invalidova hči, 7 mesecev.

Marija Milač, žena prožnega mojstra, 49 let. Josipina Prah, sirotka, 7 let.

Ana Lisac, hiralnica, 37 let. Josip Fojkar, novorojenec, 4 dni.

Fran Pirc, tesar in posestnik, 43 let. Josip Nadežar, 42 let.

Fran Oblak, kočarjev sin, 20 let. Frančiška Peruci, onemogla de- lavka, 75 let.

Katarina Reja, branjevka, 65 let. Ivan Ratagelj, višji železniški nadzornik v pok., 57 let.

Marija Šafec, kolarjeva vdova, 60 let.

Peter Zgaga

Razloček med zaroko in bitko je ta, da se izvrši zaroka pred za- konom.

Samo, da se dokaže, da se je vse zvišalo v ceni, se je v New Yorku tudi ajskrim podražil za pet centov.

Marsikdo je zagovarjal ameri- škni mandat nad Armenko, pa se je premislil, ko mu je skušal Ar- menec prodati dva dolarja vred- no preprogo za šestnajst dolarjev.

Politika izprija značaje. To so pa res čudni nazori. Ali imajo politiki sploh kaj zna- čaja?

Vsak, kdor pripada kaki stran- ki, je strankarski.

Kdor izbere politiko za svoj po- klje, je izgrešil svoj poklje.

Malokateri politik se je izpod- taknil ob bruno, katero so mu po- stavili sovražniki na pot. Skoraj vsak pa pade, ker se izpodtakne ob bilko, katere se oprijema.

Zakaj mora prihajati novica, da tako številne ženske zapuščajo svoje delo, ker jih sedaj lahko preživljajo možje, ki nič ne pije- jo, ravno iz Bostona? Ali mogoče niso prenehali možki v drugih me- stih piti, ali pa ljubijo ženske v Bostonu svoje domove bolj kot pa drugod?

Učiteljica je dala mali Anici pi- semec z naročilom, naj ga izroči materi. In v pismu so stale besede: — Pri Anici sem našla uš.

Naslednjega dne prinese Anica odgovor. In odgovor se je glasil: Kar obdržite jo, gospodična.

Carranza se je sam usmrtil — pravi de la Huerta.

Da, vrag je, če se človek preveč zaupa svojim pristašem.

Pravijo, da je bil na čikaški konferenci najboljši govor govor neke delegacije.

To je zopet dokaz, da znajo žen- ske boljše govoriti kot možki.

Politična pesem je grda pesem. Vzrok tega so glasovi.

Republikanskim kandidatom je bil imenovan Harding.

Če bodo sprejeli demokrat v svojo platformo mokro planko, bo njegova izvolitev "hard thing".

Glavna ovira k napredku člo- vškega rodu je človeški rod sam.

Za onega, ki skuša pomagati svetu, ima svet pripravljeno na- gradno v obliki smrti. Sokratu je pripravil čašo strupa in Kristu Kalvarijo.

Vsi kongresi so na enak način bedasti. Pojmovanje povprečne- ga kongresnika glede svojih dol- žnosti obstaja v tem, da skuša do- seči zgrajenje novega Navy Yarda na tej ali oni točki in to brez o- zira na to, če je dotični potop ploviljiv za mreže ali le za črve.

Novica, da odhaja polkovnik House v Evropo, je sicer zanimi- va, vendar pa se jo lahko označi kot izključno družabno.

— Gospod sodnik, moja hči je dobila nezakonskega otroka.

— Kdo je pa oče?

— Naš poslanec.

— Glejte, glejte. Vse, kar je desedaj napravil, ni imelo ne gla- ve ne nog, sedaj pa kaže, da se je možak poboljšal.

Ignacij Franzl, bivši čevljar, 82 let.

Matevž Pirc, delavec, 53 let. Ivan Turk, posestnikov sin, 18 let.

Marija Zalar, hišna posestnica, 48 let. Fran Cirman, dijak, 17 let.

Umor.

Posestnikova sinova Fran Hro- vat iz Rateža in Jožef Bozman iz Sel pri Ratežu sta hodila za Ma- ljo gospej Karolini Bolha denar- nijo Vidmar, posestnikovo hčerjo, v iz Sel. Ker je dajala Marija Vid- mar prednost Rozmanu, je postal nje- so našla, toda okradena gospa

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Zednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.

Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Conemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 108, Four Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minnesota.

Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.

Blagajnik neplačanih smrtnin: LOU- IS COSTELLO, Salda, Colo.

Vrhovni Zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadsvetnik.

JOHN GOUZE, Ely, Minnesota.

ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.

IVAN VARGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Parošniki.

GREGOR J. POBENTA, Box 178, St. Diamond, Wash.

LEONARD SLABODNIK, Box 488, Ely, Minnesota.

JOHN RUPNIK, S. E. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odber.

JOHN FLAUTZ Jr., 632-7th Ave., Os- lumet, Mich.

JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minnesota.

MATT. POGORELO, 7 W. Madison St., Chicago, Ill.

Zdravstveni Odber.

RUDOLF PERDAN, 6028 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

FRANK SKRABEC, 4864 Washington St., Denver, Colo.

GREGOR HREŠČAK, 407 E. 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tihajbo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priitbe naj se pošiljajo na predse- dnika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa sdra- vna spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Zednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obliem pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvic. V blagajni ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, od- škodnin, in posmrtnin je izplačala že nad polmili milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov(ke) in okrog 3 tisoč otrok v mladinskem oddelku. Društva Jednota se nahajajo po raznih slovenskih nasebilih. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi z 8 člani ali članicami.

Hrovat strastno ljubosumen in je sklenil svojega nasprotnika od- straniti. Ta sklep je dne 11. maja ob 22. uri (10. zvečer) tudi izvr- šil. Počakal je Rozmana oborožen z vojaškim bodalom in z nabito lovsko puško v bližini hiše Vid- marjevih in ko se mu je Rozman na kakih 10 korakov približal, ga je brez vsakega prepira ali ogo- vora ustrelil. Zadel ga je narav- nost v srce, tako da je bil Rozman takoj mrtev. Nato je zbežal in se pri orožnikih na Kaležu sam javil. Odgnali so ga v zapore okrožne- ga sodišča v Novem mestu. Roz- man je bil pošten in zelo priden mladenič. Nameraval se je z Ma- rijo Vidmar še to leto poročiti pri- prevzeti od svojega prilitega o- četa posestvo in mlm. Bil je sin edinec. Tudi Hrovat je sin skozi- inskozi poštenih staršev. Njegov oče je bil skozi več let župan ob- čine Brusnice. Tako je sreča treh družin uničena.

"Ven iz stanovanja!"

je kričal Kosmač nad 35letno Kr- vino. Katera je stanovala pri njegovem očetu v Ljubljani; nato jo je tepel po glavi in jo suval z nogami. Krvinova je zbežala na cesto, kričala na pomoč in se onesvestila. Organi resilne postaje so jo prepeljali v deželno bolnico.

Veliko škodo

je imela delavka Marija Požar s Poljanske ceste 41 v Ljubljani. Reva je ležala 8 tednov v bolniš- nici; ko se je vrnila domov, je za- pazila, da je bilo vlomljeno v dve omari, iz katerih je pobral tat raznega blaga v skupni vrednosti 10.000 kron.

Dvakrat kaznovani specialist.

Na ljubljansko policijo pride mož, ki se je delal pijanega na kolezu in se nespodobno obnašal. vsled česar ga je moral stražnik aretirati. Na policiji je rekel, da se piše Ivan Zidar, trgovec sin z Dolskega, kar pa ni bilo resni- co. Imel je pri sebi 30 K in v tej višini se mu je tudi globa name- rila. Ko je prišel na cesto, se je razburil in razgrajal ter psoval policijo, za kar je bil aretiran in obsojen na 5 dni zapore. Piše se Ivan Bončar in je iz Zgorjnjega Kašlja doma.

S stražnikom se je prepiral,

ker so mu zaplenili tobak in ciga- rete, ki jih je nameraval iztiho- tapiti v zasledeno ozemlje, klju- čavničarski pomočnik Andrej Slova v Ljubljani. Za pokoro je plačal 100 K. tobak se mu je od- vzel. Slova je na policiji priznal, da se preživlja s tihotapstvom.

Trdovratna tatca

je 19letna Ana Beve, katere je bila zaradi tatvine že dvakrat ka- znovana. Pred kazenskim senatom ljubljanske deželne sodnje se je morala zagovarjati, ker je ukra- dila gospej Karolini Bolha denar- nijo Vidmar, posestnikovo hčerjo, v iz Sel. Ker je dajala Marija Vid- mar prednost Rozmanu, je postal nje- so našla, toda okradena gospa

Tatvine na deželi.

Ciganska tolpa Brajdičev je o- plenila posestnika Andreja Miler- ja v Gorici pri Krški vasi. Odne- sla mu je razne obleke, perila, ce- lo kruh, v skupni vrednosti 28 ti- soč kron.

Na Verdu pri Vrhniki so z žage dr. Marolta odnesli neznani tatovi več gonilnih jermenov v vredno- sti 20.000 kron.

Graščaku Josipu Zureu na Krpi pri Senčur so neznani tatovi pokradli 1000 kron denarja in za 7000 kron dragocenosti.

Lesnemu trgovcu Franu Dolen- cu v Stari Loki so tatovi odnesli 5000 kron vrednih gonilnih jermen.

Iz skladišča Trhoveljske premo- gokopne družbe so tatovi odnesli 24 novih italjanskih ruh, vred- nih 2280 kron.

Tatvine po deželi se silno množe.

Zadnja prilika!

Parnik "Argentina" vza- me vse naše pošiljatev za sta- ri kraj. Parnik odpluje 19. junija. Kdor hoče poslati bokso, naj to nemudoma sto- ri.

Mi računemo 14 centov od funta.

Strukelj & Horak
EUROPEAN TRADING
COMPANY

88 - 9th Ave. New York

Jugoslovanska nacija.

Dr. Vladimir Ravnihar.

Z veliko svetovno revolucijo, ki je zrušila stari svet in bi bila morala rušiti stara misljenja, smo Jugoslavlani, zlasti še njih slovenski del, dosegli svobode, rešitev izpod stoletnega tujega gospodstva, lastno samostojno suvereno državnost. "Une histoire fini, une histoire commence" je dejal pred kratkim Clemenceau za francoski narod. Še več velja to glede nas, zakaj izprememba s prevratom pri nas je globlja, je temeljna. Pričenjamo novo zgodovino, novo politično življenje, ki globoko posega v gospodarsko in socialno strukturo našega naroda, ki tudi v kulturnem pogledu zahteva povsem novih smernic. Anahronizem bi bil, da pustimo veljati predvojne razmere, ki so bile prirojene tedanjim časovnim potrebam in zahtevam, ki so se morale uklanjati višjim silam, ki so uporabljale metode, neprimerne sedanjim novi dobi, ker malenkostne in porabne prav samo za tedanji položaj našega naroda.

Pred tem novim problemom stoji tudi politične stranke. To velja seve manjše za obe internacionalni: socialistično in klerikalno stranko, ki glede svojega programa in svojih ciljev poznata ne državnih, ne narodnostnih meja. Narodna država sta jima več sredstvo ne svrha. Velja pa gotovo za nacionalistične stranke, kakor je stranka "Edinosti" na Primorskem, kakor je bila narodno-napredna slovenska stranka, s glavnim sedežem v Ljubljani, ali narodna stranka na Štajerskem, obe to pred prevratom spojeni v jugoslovansko demokratsko stranko. Vse politično delovanje teh strank se je bilo izčrpavalo v okrepitvi našega naroda, da ga napravimo sposobnim za boj proti neprijateljem, vnanjim in notranjim, proti sovražnemu vladnemu sistemu, proti narodnim nasprotnikom.

Inter arma silent Musae — pravijo; toda prav mi smo med vednim bojevanjem in sekanjem na levo in desno, morali graditi na svoji kulturni rasti. Sami z lastnimi sredstvi smo ustanavljali šole v narodno-ogroženih krajih. Prosvetna društva, čitalnice, bralna, pevsko društva — so naše delo. V sokolstvu smo zrlji svojo narodno vojsko, smo gledali prečazen čimtelj za pravilno vzgojo našega naroda, ki naj telesno in duševno krepak, odločen in jeklen kljubuje vsem svojim protivnikom.

Na gospodarskem polju smo poizkušali osamosvojiti se. Ne da se tajiti, da smo vzleli skrivnim svojim sredstvom dosegli uspehov. Ako več ne, vsaj to, da smo zavlekli odločilno zmago tujerodne gospodarske sile, ki je bila brez pravočasnega odpora našega vže prav blizu svojemu cilju.

S tem svojim delom na kulturnem in gospodarskem polju pa smo dali vže tudi pravice socialnemu razvoju našemu: dvigniti svojega malega človeka. Na mestu tujerodnega delavstva postaviti svoje ljudi; z redko energijo smo zahtevali javnih in zasebnih namočencev iz svojih vrst; svojega kmetijskega človeka smo vabili v mesta, da se posveti trgovini in obrti. Svoji k svojim da si ustvarimo svoj kapital kot protitež proti tujerodnemu, ki nas je duševno, pa tudi telesno resorbiral. On je bil kriv, da se je leto za leto konstantno pogrezala naša meja. Svoj kapital! Ne oni veliki kapital, ki je bil dal povod nemškemu socialističnemu gibanju. Taka kapitala niti danes nimamo, zato trdim, da ne gre onih socialističnih teorij kratkoročno presajati na naša, za njih nerodovita jugoslovanska tla. Pa se čudijo, da socialistično gibanje pri nas ne more prav uspeti ter da zašepa marsikaj Marksov aksiom, ko ga hočejo aplicirati našim razmeram ter pri nas ustvari v prakso. One teorije in vse njihove lepe knjige so pisane za čisto druge razmere, kojih razsežnost in veličina se z našimi niti primerjati ne moreta. Ekstotična rdeča roža ne uspeva na naših kraških tleh. V demokratski smeri je šel socialni razvoj našega naroda, ker je tako moralo biti, ker mu je tako narekovala naša očajna politika. Nismo mogli in nismo smeli biti drugačni. S tem vže je bila odlomljena ost socialističnemu pokretu. Vsi smo vzrasli iz malega človeka. Zato v nas ni pravega občutka za prevratne socialistične ideje. Vse grmenje proti "kapitalizmu" je pri nas boj z mlino na veter, so največ demagoške tirade, ki zunjimi skušajo licitirati socialistične ali pa stranke ki jim hočejo biti podobne.

Boj za vsakdanji kruh našemu narodu je tako zelo izčrpaval vse naše sile in naše delo, da smo drugi del svojega programa, nanašajočega se na napredni svetovni nazor, skoro povsem puščali v nemar. Pobijali smo klerikalizem, ah le redkokdaj smo ga zgrabili ob njegovih koreninah, sekali smo bolj po njega vidnim izrastkih. Borili smo se proti njemu, v kolikor je nasprotoval kulturnim našim stremljenjem, ki smo jih stavili v službo nacionalističnemu delu. Več z narodnostnega stališča smo se obračali proti njemu, ki je skušal zatreti naše prosvetno gibanje, ki je dušil naše Sokolstvo, prosvetna društva na deželi, ki se ni plašil, da je nastopal proti Slov. Matci, proti Ciril-Metodovi družbi in ki se mu je končno celo posrečilo, da je zadavil naše narodno gledališče.

Iz povedanega je videti, kako ogromno, da orjaško in nečloveško delo so opravljale one nacionalistične stranke: med bojem na vse strani smo morali uvrstiti narod v njegovi eksistenčni borbi. In te stranke morajo sedaj čuti očitke, da so opravile svoje delo, da so zrele za pokoj, da so "preperlele" stranke. To iz ust ljudi, ki bi jih danes ne bilo in ki bi danes ne mogli tako govoriti da ni bilo onih "preperelih" strank. Da, prav pripadniki teh strank so pripravljali ono veliko delo osvobodjenja, so utrdili našemu narodu teren za zmagonosno pot v veliko svobodo!

Guovo, pa je, da samo pieteta še ne daje k temu, zlasti pa ne politični stranki pravice za obstanek v bodočnosti. Ona mora vzdržati kontinuiteto svojega programa in svojega dela ali pa mora napraviti prostor drugim. Oboje mora znati prilagoditi novim, izpremenjenim razmeram ter s pomlajenimi silami korakati napram cilju. Izpremeni morda metodo in taktiko, toda cilj ostane nacionalistični stranki isti: dobiti in veličina naroda, rast in preovladati moč in sila države same.

Res je, da nam je po osvoboditvi, ko je nenkrat prejel napeti boj proti sovražni državi in proti našim državnim nasprotnikom nekako omahljiva roka. Zmagoslavje je polnilo naše duše in vzkljkali smo: završeno. Takrat v prvem trenutku smo zares mislili, da smo opravili svoje delo, da smo dosegli svoj boj, da se lahko mirno vrnemo v svoje domove in vlečemo počivat. Tu še le smo prav opazili, kako je pretežno polovico našega življenja izpolnjevala borba, ki je zahtevala jeklenih

Slika nam kaže člane nekoga bostonskega veslaškega kluba. To so baje najboljši veslači v Ameriki in so dozdaj še pri vseh tekmah zmagali.

krasot in darov, da nam jih lahko zavidajo drugi, tudi kulturno starejši narodi. Vse kliče na blagostanje, na gospodarsko in žnjo kulturno silo, ki se naravnost vrtva našemu narodu. Ni li tu za nacionalista dovolj prostora polja za najučelnejše delo? Svoje v trdnem ojačene mislice, svojega življenjskega duha stavimo na službo narodu, državi, njeni veličini, plemeniti tekmi z drugimi velikimi narodi. Vsak si lahko izbere mesto, kjer hoče zastaviti svojo lopato. Eden na gospodarskem polju, drugi naj orje kulturno ledino. In socialno vprašanje? Nacionalist, zlasti jugoslovanski ne more biti drugačen nego demokrat, po bistvu svojega programa ne. Za doseg svojih ciljev mu je treba vsega naroda, vseh njegovih snov in slojev, v vzajemni pomoči drug drugemu, ne v medsebojnem preziranju in izkoriščanju. Nikogar ne more pogrešati za dovršitev veličastne stavbe, oba sta mu enako potrebna in enako vredna, navađen nosač in profesionalist, rudar in stavbenik, kmet in učitelj, konotarist in učenjak, trgovec in obrtnik; skratka vsi delovni sloji. Vsem pa mora dajati zadostnih sredstev za vsakdanje življenje, ker v tem primeru je ojačena odpora sila celote, je delo uspešnejše, gre hitreje od rok, posekaj svojega konkurenta onstran državnih meja. V tem pravem in s tem namenom vrši nacionalist svoje socialno delo.

Zakaj pripovedujem to? Ker hočem s tem dokazati, da je eksistenca nacionalistične stranke v naših odnosih prav tako čisto ne bolj upravičena, kakor je bila prej in da je v okviru njenega programa dovolj prostora za vse, ki se hočejo smotrno udeleževati za dobrobit svojemu narodu in njegovi državi. Ki se hočejo udeleževati, ki hočejo resnično in resno delati brez sebičnosti in egoizma, brez zadoščanja svoje častihlepnosti in brez samo začasnih efemernih učinkov! Morebitna nezadovoljnost gostilniškega emizija, ki se ne strinja s trenutnim delovanjem voditeljev, stranke, z njihovo metodo in taktiko, še ne daje temu omizju upravičenosti za snovanje lastne politične stranke. Še manjše morem priznati to upravičenost kakim strokovnim organizacijam, ki združuje v sebi elemente najrazličnejša političnega raziranja. Strokovna organizacija ki hoče veljati za politično in delati politiko, nosi v sebi kal smrti, ker je politiko najspodobnejše sredstvo, da tako organizacijo dezorganizira. Iz takih motivov zasnovana stranka ni več stranka, je klika. Kogar goni neka notranja sila na delo v javnosti, naj pogumno stopi na plan, postani član politične organizacije, ki se njegovemu mišljenju vidi sorodna, pridi na zborovanje, loti se podrobnega dela. Tu naj zasnuje svoje delovanje, ki je po njegovih mislih boljše od dosedanjega, tu naj dvigne svoj glas. Demokratiški ustroj stranke mu daje dovolj prilike na udeleževanje; ako so njegove ideje prepričevalne, dobi zanje tudi večino. Samo kritiko-vati in zabavljati slučajno na krmi se nahajajoči struji, pa stoji ob strani, ni umetnost, je komedija, a kaže obenem na lastno im-

likuje od predvojne posestrime. Diferencira narod po čisto drugem vidiku, nego smo bili vajeni dosihmal. Ne prihajate s pomisleki in skepsa. Hoteti moramo. Le oni doseže mnogo, ki največ hoče in sega za najvišjim. Ne bojte se posmeha. Zmaga je naša, kedar bode sleherni Sumadinec ali pa naš Gorjanec nosil v svoji duši: grande nation!

Vprašanje jezika

Če pogleda človek pri nas nekoliko za različna pojavljena in pojavljajoča se "vprašanja", se ne more čisto otrestiti vtisa, da niso to prav nobena vprašanja, torej najuže, skupnosti se tikajoče zadeve, ampak marote posameznikov in klik, izvirajoče iz dolgočasje ali namenov, ki ne morejo reflektirati na javno pozornost. In tako vprašanje je danes vprašanje skupnega jezika v Jugoslaviji. Potratilo se bo precej dragocnega časa, popisalo in prelilo rženje tinte — in rezultat? Življenje bo šlo svojo pot, kakor je šlo do sedaj preko podobnih enodnevnic.

To vprašanje ne datira od danes, ampak je mnogo starejše in se je pojavilo v tistem času, ko bi inam bilo lahko mnogo bolj škodilo nego danes. Ko je začela namreč poganjati korenine ideja jugoslovanskega edinstva, so se začeli kar nenkrat pojavljati preroki, ki so hoteli videti to edinstvo v jeziku in kulturi — namesto da bi povdarjali politično edinstvo. — No tisto jezikovno edinstvo je končalo svoje življenje z nekoliko članki, politično pa je žive lo v sled svoje nujnosti dalje do svojega cilja. In danes smo se vrgli z vso resnostjo na stružnje kopita za enoten jugoslovanski jezik, še par socialnih navedb — ves svet gospodarski enoten, vpljemo še kite in pomagimo svet od severa do juga in od vzhoda do zahoda s sivo barvo — in dopolnjeno bo. In toliko tisočletij je bilo treba za tako priprosto uvidevnost.

Kaj pa je jezik? Pravzaprav jako malo: sredstvo za izražanje misli. Ne beseda ampak duša, ki se izraža v njej, je glavno. Jezik se lahko dekretira, priuči, ni se pa mogoče navzeti duše, ki je useljena in rezultanta najrazličnejših komponent in dolgih stoletij. Če bi začeli danes pisati vsi narodi en sam jezik, bi bilo navzlic temu prav toliko različnih kultur, kot jih je danes. Če se naučim danes kitajski in tudi pišem v tistem jeziku, bo duh slovenski in misel slovenska — in to je glavno. S tem torej, če začnemo pisati v Jugoslaviji samo en jezik, nismo pridobili na kulturni skupnosti nič.

Kdo pa forsira pri nas to nepotrebnost vprašanje? Tisti, ki jim je jezik vse, in tisti, ki jim ni jezik nič. K prvi skupini spada naša literatura, kar je umljivo — ali pa tudi ne. Da ne bodo naši sedanjí pesniki in pisatelji nikdar tako obvladali srbskohrvvaščine kakor slovenščino, je pač umljivo. Kajti kreativno se ne da obvladati mnogo jezikov; najbrže se da samo nepobiten dokaz, da ne obvlada nobenega. Če bi torej v sedanjem času naredb hoteli uredi-

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

Členi 177, 178, 179, 180.

Način vojskovanja Avstro-Ogrske in Nemčije je bil surov. Maršikateri ve to sam, ker je na svoje lastne oči vse videl. Avstro-Ogrska in Nemčija se nista vojskovali samo proti oboroženi moči, da se v svrhu cenitve te škode, ampak proti vsem. Če sta zasedli sovražnikovo deželo, sta jo okradli do golih sten. Civilno prebivalstvo je izgubilo vse, avstro-ogrski in nemški armada ga je spravila na beraško palico.

Severna Francija, Belgija, Srbija, Rumunija, Poljska in severna Italija so bile plen avstro-ogrski in nemške podivjanosti. Ni čuda, da je mirovna konferenca zahtevala od Avstrije in Nemčije, da se vsa ta škoda popravi. In tako najdemo v mirovni pogodbi z Nemčijo poseben del, ki govori o popraviljanju. Istotako se nahajajo v mirovni pogodbi z Avstrijo ista določila.

Te člene bi si Nemci morali dobro zapomniti — ali metoda Nemcev je, da o mirovni pogodbi sploh ne govorijo, ampak samo neslano "hecajo".

Člen 177 določa, da so Avstrija in njene zaveznice kot povzročiteljice vojne odgovorne za vso škodo in morajo potemtakem tudi vse povrniti.

Ali se je avstrijskim Nemcem kdaj sanjalo, da bodo morali tak člen podpisati? "Heeali" so, da plačajo vse vojne stroške sovražniki. "Wer zulezt Licht, lacht am besten", ali po naše: "kdo se smeje nazadnje, se smeje najbolje", kaj ne?!

Vprašanje je, more li uboga Nemška Avstrija vso to škodo povrniti. Gotovo, da ne! Cela Nemška Avstrija ni toliko vredna! Diplomacije v Parizu so to vpoštevali in zaradi tega pravi člen 178: Aliirane in asociirane vlade (to je ententa ali zavezniki) pripoznajo, da sredstva Nemške Avstrije ne zadostujejo, da bi ona vso škodo povrnila. Kljub temu zahteva ententa, da se škoda, v

ti jezikovno vprašanje naredbenim potem po svetovanih predlogih, bi ubili pri nas s tem vsako kulturno gibanje za par desetletij. Ali tudi v slučaju eventualne teke možnosti in častihlepu literatur, da bi se bali za svojo ponosnejšo slavo — naj bodo umetniki brez skrbi. Prešerna, Zupančiča in Cankarja bo bral narod še poznih rodov neglede na odredbe, mnogo, pa bo pozabljenega — mar, kar se začne danes pisati v jugoslovanski! S tistimi, ki jim je jezik nič, je odveč debatirati. Oni nimajo v novem jeziku ničesar povedati, in če mislijo, da to za njih možgane jugoslovanskega bolj plodovita, se najbrž motijo.

Ker potemtakem ne zadeva stvar niti slovenske niti jugoslovanske kulture, ostanejo samo še državni oziri. Tukaj se spomni člo več nehoti dogodka med Dostojevskim in Merežkovskim. Dvanajst ali trinajstletnega Merežkovskega je pripeljal oče k Dostojevskemu, da bi ocenil fantov mladostne pesmi. Dostojevski je nekaj časa bral, nato se mu je ragubanočilo čelo in je rekel nevoljno očetu Merežkovskega: "Stvar ni za nič. Kdor hoče kaj vstvariti, mora najpreje trpeti." Stari Merežkovski pa mu je odgovoril: "Hvala za tak nauk! Naj bo sin raje srecen nego velik umetnik." In odšel je s sinom. Tako bo pri državi, ne go se ozirala čiti na kake vrtoglave nasvete niti na užaljena samoljubja, ampak bo gledala, kakor bo nji prav. Uradovalo se bo, kakor bo bolj prikladno in bolj po ceni — kultura pa se ne vstvarja v pisarnah. Glede dekretov in komisij bi bilo mogoče najbolje, da se ne izdajajo in vstanavljajo, ker je že teh stvari za enkrat čisti. Čas bo najboljši kovač. Vse drugo bo ostalo samo dokument časa.

Eni naj se brigajo za svoj poklic, drugi naj vstvarjajo namestu literature umetnost, s tem bo ustrezno obojim in nam vsem, ker taka neobdijihitrebja vprašanja nam lahko še škodijo ker delajo na eni strani konfučnost, ki je še tako dosti — in bi znala zbuditi celo animoznost mesto ljubezni med nami ter Hrvati in Srbi.

Ameriški Relief ostane v Jugoslaviji

American Jugoslav Relief. 511 Fifth Avenue, New York City, nam poroča:

Bedni otroci v Jugoslaviji bodo tudi nadalje dobivali pomoč od strani American Relief Administration European Children Fund.

Amerikanci bodo ostali v Jugoslaviji, da pomagajo pri razdeljevanju hrane med potrebne otroke v oddoljenih okrajih.

Prvotno je bilo namenhavano od-poklicati osobja ameriškega reliefa že maja meseca. Toda nadaljna poizvedovanja so izkazala, da pomankljiva prometna sredstva še vedno ovirajo pravilno distribucijo živeža. Radi tega je ameriški poslanik v Jugoslaviji v soglasju z Major Carrollom in dr. Leachem od American Relief Administration European's Children Fund v Jugoslaviji priporočal da se nadaljuje prehranjevalna akcija ob dalmatinskem in hrvaškem Primorju, v Bosni, Hercegovini, Crnogori in po srbskem gorovju.

Njih kabel se glasi med drugim: "... nadaljevali bomo s prehrano 50.000 otrok... pomagali bomo v vseh najpotrebnejših slučajih in povišali v nekaterih slučajih količini živeža, ki ga otroci dobivajo."

Vsak cent, ki ga American Jugoslav Relief dobi, bo uporabljen za Relief in korist onim otrokom v Jugoslaviji, ki še nujno potrebujejo pomoč od Amerike.

ANŽE PITOVI ALI ZAVZETJE BASTILE.

spisal Alexander Dumas, II.

(Nadaljevanje.)

Grof se je priklonil kraljici v namenu, da odide ter vrgel pri tem pogled Andree.

To je bil pogled ljubice naklonjenosti.

Kraljici ta pogled ni ušel.

— Grofica, — je rekla, — ali se nočete vrniti z menoj k kralju?

— Ne, madama, — je odvrnila Andree živahno.

— Zakaj ne ne!

— Hočem prositi vaše veličanstvo za dovoljenje, da se smem umakniti v svoje stanovanje. Razburjenje, skozi katero sem šla, zahteva nujno odpočitke.

— Bodite odkriti, grofica, — je rekla kraljica. — Ali ste imali kaj s kraljem?

— O, prav ničesar, madama, prav ničesar.

— O, govorite, če je stvar taka. Kralj ne prizanaša vedno mojim prijateljem.

— Kralj je bil, kot ponavadi, poln dobrote proti meni...

— Vendar pa vam je prav tako ljubo ne videti ga. Za tem očitno nekaj tiči, grofica, — je rekla kraljica s hlinjeno veselostjo.

V tem trenutku pa se je ozrla Andree tako prosiče v kraljico, da je slednja razumela, da je treba napraviti konec tej majhni vojni.

— V resnici, grofica, — je rekla, — čas je, da pustimo gospoda de Charney izvršiti naročilo, katero sem mu dala in vi se podajte v svoje stanovanje ali pa ostanite tukaj, kot vam je drago.

— Ilvala vam, madama, — je odvrnila Andree.

— Pojdite torej, gospod de Charney, — je nadaljevala kraljica, dočim se je izraz hvalnosti pokazal na licu Andree.

Tega izraza pa grof ni zapazil. Prijel jo je za roko ter ji čestital, da se ji je vrnila sveža barva na lice.

Nato se je priklonil pred kraljico ter odšel.

Ko je odhajal je izmenjal še en pogled z Marijo Antonijeto. Pogled kraljice je rekel: — Vrnite se hitro.

Pogled grofa pa je odgovarjal: — Tako hitro kot bom mogel.

Andree je sledila vsaki kretnji grofa.

Vse je kazalo da hoče pospešiti korake tega moža in da ga s svojimi željami direkto meče iz dvorane.

Kakor hitro pa je bil zunaj, so Andree zapustile se moči, katere je bila poklicala na pomoč, da se postavi dogodkom pod roko. Njeno lice je postalo blede in omahnila je v naslonjač, ki se je nahajal v bližini ter se skušala pri tem opravičiti pri kraljici radi tega koraka, ki je nasprotoval etiketi.

Kraljica je odihnila proti kamnu, vzela steklenico z dišavami ter dala slednjo poduhati Andree. Mlada žena je prišla zopet k sebi bolj s svojo lastno močjo kot pa vsled pomoči, katero ji je nudila roka kraljice.

V resnici je obstajalo neko čudno razmerje med obema tema ženskama. Kraljica je bila videti zelo naklonjena Andree in slednja je gojila veliko spoštovanje do kraljice, a kljub temu je bilo videti kot da si ne stojiata nasproti dve prijateljici temveč dve sovražnici.

Njena vsemočna volja je Andree, kot smo že povedali, vrnila moč kot jo je imela prej. Dvignila se je, potisnila spoštljivo na stran roko kraljice, sklonila glavo naprej ter rekla:

— Vaše veličanstvo je dovolilo, da se umaknem v svojo sobo.

— Da, seveda in vi ste vedno prosta, moja draga grofica. Vi veste dobro, da etiketa ni naravljena za vas. Ali pa mi imate še nekaj povedati, predno se odstranite?

— Ne, v katerem oziru?

— Glede gospoda Gilberta, kojega zunajost je napravila tako mogočen utis na vas.

Andree se je stresla ter v zanikanje zmajala z glavo.

— Potem vas ne zadržujem, moja draga grofica. Prosta se.

Pri tem je napravila kraljica korak, da se poda v sosednji kabinet.

Andree, ki se je globoko priklonila pred kraljico, pa je odšla proti glavnim vratom.

V trenutku pa, ko je hotela odpreti je bilo čuti korake po koridorju in neka roka se je položila na kljuko.

Čuti je bilo glas Ludovika XVI., ki je dajal sojemu služabniku povelja za noč.

— Kralj! Madama, — je vzkliknila Andree, ki je stopila pri tem par korakov nazaj. — Kralj!

— Da, kralj, — je odvrnila Marija Antonijeta. — Ali vas spravlja kralj v tak strah?

— Madama, — je vzkliknila Andree, — da bi vsaj danes ne videla kralja ali mu stopila nasproti. Umreti bi morala od sramote!

— A vi mi boste vendar povedali...

— Vse, vse, če zahteva tako vaše veličanstvo. Le skrivite me.

— Stopite v moj buduar, — je rekla Marija Antonijeta. — Zapustila ga boste, ko bo kralj odšel. Bodite brez skrbi, vaše jetništvo ne bo dolgo časa trajalo. Kralj ne ostane nikdar dolgo časa tukaj.

— O hvala, hvala, — je vzkliknila grofica.

Pri tem je pohitela v buduar ter izginila v trenutku, ko je kralj odprl vrata ter se pokazal na pragu.

Kralj je stopil v sobo.

Enajsto poglavje.

KAJ JE MISLIL KRALJ V NOČI OD 14. NA 15. JULIJ 1789.

Ne moremo povedati koliko časa je trajal pogovor, vendar pa se je zavlekel. Šele proti enajsti uri zvečer je bilo videti, kako so se vrata buduarja zopet odprla in kako je Andree na pragu sobe skoro kleče poljubila roko Marije Antonijete.

Nato ko se je zopet dvignila, si je obrisala mlada žena od solza pordečele oči, dočim se je kraljica vrnila v svojo sobo.

Andree pa je hitro odhitela.

Od onega trenutka naprej je ostala kraljica sama. Ko je vstopila dama, ki je bila v službi ponoči, da jo sleče, je našla Antonijeto, kako je korakala po sobi gorinold, z velikimi koraki ter blestečimi očmi.

Napravila je z roko kretnjo, s katero je hotela reči: — Pustite me samo.

Dama se je v resnici takoj zopet odstranila.

Tedaj je bila kraljica sama. Prepovedala je motiti jo, razven če bi prišla posebno važna poročila iz Pariza.

Andree ni bilo več na izpregled.

Kar se tiče kralja, je izjavil, da je truden, ter se podal spat. Spal je prav tako mirno kot da se nahaja na svojem lovskem gradiču.

(Dalje prihodnjic.)

Koroške novice

Grabljanj—Vetrinj.

Dobili smo vozno pošto, ki veže Grabljanj z Vetrinjem. Sedaj bodo pisma in listi iz Spodnje Koroške prej prihajali v Rož.

Konsumno društvo za Slovenijo, ki je socialno-demokratska gospodarska organizacija, ima na Koroškem prodajalno v Guštanju na Prevaljah, v Mežici, dve v Črni in eno v Pliberku. Tudi krič, socialno delavstvo ima konsume na Prevaljah, v Črni, v Pliberku in drugih krajih.

Jesi se na zavedne Slovence.

Miha Straus, mlinar v Ročicah pri Kotmari vasi, ne ve, kako bi spustil svojo jezo na zavedne Slovence. Te dni je prišel h kmetici Tereziji Šnajder podomače Mikl, ker je ona na svojem svetu napravila pri vodi pralnico za splakavo perila, ne daleč od mlina Mihe Strausa, ter ji je to prepovedal in jo zmerjal, češ, da to vodo zadržuje. O tem pa sploh govora ni. Seveda je to storil iz samega sovraštva do zavednih Slovencev. Kmetica se seveda ni pustila ustrašiti od njega. A on ji je grozil, da jo bo umoril, če jo dobi na samem. Sploh se vedno kaže Jugoslovanom zelo sovraženega.

Samomor mladeniča.

V Vovbrah se je 1. maja ustrelil z vojaško puško 19letni Hobi-janov sin Pavel Lopar. Vzrok je baje grdo ravnanje matere in strica podomače Tomaža s fantom. Obenem je to tudi sad nemške šole. Škoda mladeniča!

Kmetijska podružnica.

Iz Libelič poročajo: Dne 1. maja se je tukaj vršilo zborovanje kmetovalcev, da se ustanovi kmetijska podružnica. G. Stopar je poljudno pojasnil nalogo in pomen slovenske kmetijske družbe kot edine kmetijske stanovske organizacije v Sloveniji. Vsi stano-vi so se že organizirali, zadnji čas je, da se organizira še kmeto-valcev. Čim krepkejša bo ta organizacija, tem uspešnejše bo lahko zastopala interese kmetovalcev nasproti oblastim in drugim stanovom. V Libeličah pa je kmetijska podružnica še posebno potrebna, že zaradi pravične razdelitve veleposesev, ki leže v naši občini. G. Doberšek je na podlagi statističnih podatkov dokazal, da je prejšnja kmetijska družba v Celovcu ogoljufala slovenski del Korotana vsako leto na stotine na podporah. Pri Slovincih se je le rekviriralo, državne podpore v kmetijske svrhe pa so dobivali le nemški veleposesniki in graščaki. Hvalimo Boga, da so nehale za vedno te žalostne razmere. Izvolil se je odbor. K podružnici je pristopilo že lepo število članov, upamo, da pristopijo v najkrajšem času prav vsi kmetovalci.

Shod in igra.

Iz Mohlič poročajo: Tukaj smo priredili shod in igro "Tri se-stre". Udeležba je bila nepričakovano lepa. Posetili so nas gostje iz Kamena, Galicije, v posebno lepem številu pa iz St. Vida. Dve-rana je bila polna občinstva. Pred igro je imel učitelj Ed. Karnar zanimiv govor o naših nalogah v bodočnosti. Občinstvu je razložil pomen in dalekosežnost stvari, ki nas čakajo v prihodnosti. Vsek se mora zavedati, kaj da je. Kakor Francoz s ponosom pravi, da je Francoz, tako naj dela tudi Slovenec. Prvič v zgodovini igrajo koroški Slovinci odlično ulogo. Pri glasovanju moramo to ulogo dobro izvršiti! Slovence pa tudi ni treba biti sram. Učene mo-že je dalo slovensko ljudstvo in ravno na Koroškem je tekla zibel prvim in največjim narodnim bo-riteljem. Ni vse eno, če kdo pravi: "jaz ne bom glasoval na nobeno stran", ker to ni možno, ampak vsak mora tudi na zunan nastopiti ter pokazati, da je slovenskega ro-du. Ako stori vsak svoje dolžno-sti, bo zmaga ne samo naša, ampak naravnost sijajna! Govor je splošno ugajal, kar je pokazalo tudi obilno priznanje. Nato je bilo petje moškega kvarteta in meša-nega zbora pod vodstvom Janka Povodna. Petje — tako so pravili gostje — je bilo naravnost lepo, posebno je ugajal kvartet. Igra "Tri se-stre" je vzbudila dosti ve-selja in smeha. Vsek udeležence je z največjim zadovoljstvom za-pustil igralno dvorano. Posebno

so ugajali ženski nastopi v narod-nih nošah z avbami in pantelji. Narodna noša se je nalašč za igro pripravila in njej podelilo nekako novo svežost in učinek. S shodom ki je bil prvi v večjem obsegu v Mohličah, smo lahko zadovoljni. Udeležba je bila ogromna. Opa-zili smo tudi, da so to pot prišli tudi taki, ki so se preje precej iz-ogibali naših prireditelj. Prav je, naj pridejo vsi, da vidijo, kako se dela in kje je naša bodočnost.

Iz Globasnice. Dne 2. maja so se postavile naše ženske. Predstav-ljale so igro "Ljudmila", ki se vrši v času pokristjanjevanja Slo-vencev. Vse so lepo in dobro na-stopile. Župnik Pšenčnik je raz-ložil vsebino in pomen igre. To je bila prva vpriporitev našega žen-skega društva. A slišali smo še tudi marsikaj zanimivega. Učitelj Gaspari je govoril o organizacij-skem delu ženskega društva, ju-rist Fellacher nam je razložil po-litični položaj, jurist Urbanc pa je razjasnil splošni gospodarski položaj. Ljudstva je bilo nad 300.

Iz St. Petra na Vašnjah. Dne 2. maja se je nas zbralo 100 mo-mladeničev, žen in deklet na sho-du. Obiskali so nas tudi slovenski Velikovčani in Velikovčanke. G. nadučitelj Bizjak je otvoril in vo-dil shod. G. Hren je nam poljud-no povedal, kako je po svetu, po-sebno v Nemški Avstriji. Spoznali smo, da je pri nas v Jugoslaviji še najboljši. Sodnik dr. Šašel pa je nam razložil, kakšna bremena so naložili naši sosednji državi. Naj ji nosijo sami, mi ostanemo Ju-goslovani! Leko je govorila gđ. Pantarjeva iz Velikovca; pokazala je lepe govorniške zmožnosti. Pa tudi domačka gđ. Mici Pri-laznik podomače Kampičeva je navdušeno pozdravila. Na koncu je še domači župnik in on po-jasnili. Vsi smo bili zadovoljni.

Iz Lipša pri Ženeku. Naši so-larji so vpriporili v šoli dve lepi-igrji: "Mali Kristofer" in "Laz-njiva Milena". Ako primerjamo njih zadnji nastop s sedanjim, mo-ramo priznati, da so zelo napre-dovali. Tudi par lepih narodnih pesmi so zapeli v zabavo solarji, kakor tudi domači pevec. V par tednih se bodo pa pokazali odrasli otroci, naša dekleta in žene.

Železničarji proti Jugoslaviji.

Iz Libuče se poroča: Libučani smo v kotu cone A, zato smo pa tudi skoro pozabljeni. Železi bi, da bi naše oblasti večkrat pogle-dale v naš kraj in stopile našim nemškutarjem, katere še vedno ni srečala pamet, na prste, da se bo ta pasma ljudi, ki pljuvajo v svo-jo lastno skledo, zavedala, da ži-vimo v Jugoslaviji. Posebno med železničarji je nekaj petelinčkov, ki nimajo drugega opravka, ka-kor zabavljati po gostilnah čez našo državo. Toda to naj si zapo-minjajo, našega kruha ne bodo jedli, ako hočejo čez Jugoslavijo za-bavljati, poskrbeli bomo, da si ne-katere takšne ptičke ogleda bolj natanko tudi postajenačelnik v Pliberku, katerega poznamo kot energičnega in pravičnega moža.

Nesreča pri streljanju.

Iz Libuče poročajo: Ignacij Ižep v St. Jurju je streljal na veliko-nočno nedeljo z možnarjem blizu domače hiše. Ko je basal možnar, se je vnel in odtrgal Ižepu levo roko v komolecu.

Kako je razsajala španska bolezen

Leta 1918 in sicer v zadnjih dvanajstih tednih je umrlo za špansko boleznijo skoro šest mi-lionov ljudi. Sodi se, da je bilo v svetovni vojni 20 milijonov ljudi mrtvih. V isti dobi, v štirih letih in pol, je umrlo za špansko boleznijo 108 milijonov ljudi. V Indiji sami so umrli za špansko boleznijo trije milijoni prebivalcev. V Bombayu so imeli vsak dan 5000, v Delhiu, ki ima 200.000 prebiva-licev, 800 mrtičev, žrtev omenjene bolezni. Pujab je izgubil 250.000 ljudi. V Kapskem mestu je izgu-bilo 2000 otrok starše. Avstralija je morala poslati v Samoo sanitet-no ladjo, ker je bilo tamonjskega prebivalstva bolnega 80 odstot-kov. Belo prebivalstvo je moralo samo preživljati ali pokopavati u-boge domačine. V Novi Zelandiji je prenehalo javno delo. Žrtve v Ameriki so bile grozne, niti v Ka-nadi ni bilo dosti boljše. V Onta-riju in zapadnih pokrajinah je u-

mrlo nič manj nego 108 zdravni-kov. Ogromno je število za špan-sko boleznijo umrlih Indijancev. V Barceloni je umrlo vsak dan po 1200 ljudi. Imenovana epidemija je grozno razsajala tudi na Fran-coskem, Nemškem in v naših kra-jih. Največ žrtev je bilo na Špan-skem, kjer je domovina te kuge.

Kako je razdeljena zapuklina biv-ših avstro-ogrskih bankovcev.

Sedaj se je izvedlo žigosanje kron v vseh nasledstvenih drža-vah bivše monarhije. V Avstriji kroči približno za 8 milijard kron bankovcev, v Čehoslovaški za 8 milijard 400 milijonov, na Madjar-skem za 7 in pol milijarde, v Ju-go-slaviji pa za 4 milijarde 610 miljo-nov 436 tisoč 419 kron. Jugosla-vija, dasi po obsegu največja, ima najmanj tega "blagoslova".

IMPORTIRANE BRILJEVE JAGODE
Vreča 130 funtov \$13.—
MATH. FEEDIE
Box 772, City Hall Station
New York, N. Y.

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblaščen pobirati naro-čnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom pripo-ročamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$3.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta \$1.50.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovlin.
Denver, Colo.: Louis Andolick in Frank Strabec.
Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Germ, Frank Janesch in A. Kochevar.

Salida, Colo.: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernell.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Cleveland, Ohio.: Lambert Bolshar.
Aurora, Ill.: J. Verhik, 635 Aurora Avenue.

Chicago, Ill.: Joseph Boettch, Joseph Blah in Joseph Berck.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zalest.
Macon, Ill.: Frank Augustin.
La Salle, Ill.: Matija Kemp.

North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math. Ogrla.
South Chicago, Ill.: Frank Černa.
Springfield, Ill.: Matija Barborec.
Washington, Ill.: Frank Petkovick.
Franklin, Kansas: Frank Leskovic.
Frontenac, Kansas: Rok Firm.

King, Kansas: Mike Pencil.
Kittman, Mo.: Frank Vodoptec.
Chisholm, Minn.: Frank Gorit in Jakob Petrich.
Calumet, Mich.: M. F. Kobe in Pavel Schalta.
Aurora, Minn.: I. Perušek.
Eveleva, Minn.: Louis Gorla.
Gilbert, Minn.: I. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Povše.
Virginia, Minn.: Frank Horvatic.
Ely, Minn.: Frank Gorla, Joseph J. Peschel in Anton Poljanec.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Great Falls, Montana: Math. Urih.

Klein, Montana: Gregor Zoben.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternik.
Little Falls, N. Y.: Frank Masle.
Barbours, Ohio: Frank Poje in Alb. Poljanec.
Columbus, Ohio: Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio: Frank Sakur, Charles Karlinger, in Jakob Resnik.

Lorain, Ohio: Louis Balant, J. Kumle in M. Ostank.
Niles, Ohio: Frank Kogovšek.
Youngstown, Ohio: Anton Kihelj.
Oregon City, Oregon: M. Justin.
Albany, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jahn.
Somerset, Pa.: Louis Hribar.
Wrightson, Pa.: Anton Pavoc.
Bardonia, Pa.: John Demlar.

Cosmopolis, Pa.: Ivan Pajk in Vid Rovnak.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Koo-glov.
Dunala, Pa.: Anton Oshaben.
Export, Pa.: Louis Supancic.
Forest City, Pa.: Mat. Kamla.
Farrall, Pa.: Anton Valencic.
Greensburg, Pa.: Frank Novak.
Imperial, Pa.: Valentine Petercel.
Johnstown, Pa.: Frank Garenja in John Polanc.
Luzerne, Pa.: Anton Osoitnik.
Mann, Pa.: Frank Demlar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Frank Podmlišek.
Pittsburgh, Pa.: U. Jakobich, Z. Jakshe, Mat. Klarih in I. Magister.

Ralphston, Pa.: Martin Koroscheta.
Reading, Pa.: J. Pendlre.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa.: Frank Schirer.
West Newton, Pa.: Joseph Jovan.
White Valley, Pa.: Jurij Prevlj.
Wilkes, Pa.: J. Petercel.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Cohetown, W. Va.: Frank Kocian.
Thomas, W. Va.: A. Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Adolf Mantel in Josip Tratinik.
Sheboygan, Wis.: John Stampfel in H. Svetlin.
West Allen, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Louis Taucher in A. Justin.

Rada bi izvedela za sestro mojega svaka ROZI MARKOVSEK. Pred vojno je bivala v Winter-quarters, Utah, Box 1, in ALLOJ-ZIJA STOPAR, doma iz Lokve. Če kdo ve za njun naslov, pro-sim, da mi naznani, ali naj se pa sama javita Hermini Simo-nič, 1444 E. 53. St., Cleveland, Ohio. (14-16-6)

Rada bi izvedela za naslov svoje-ga brata JOHNA LAMUTA, doma iz Velikega Nerajca št. 5 pri Dragatušu na Dolenjskem. Njegovo prejšnje bivališče je bilo: 417 Osceola St., Laurium, Mich. Pismo na ta naslov mi je bilo vrnjeno in zdaj ne vem, kje se nahaja. Če ko izmed ro-jakov ve za njegov sedanji na-slov, prosim, naj mi ga blago-voli naznani, ali pa če sam be-re ta oglas, naj se oglasi svoji sestri: Mrs. Anna Lakner (roj. Lamut), Box 56, Keewatin, Minn. (12-14-6)

OGLAS.

Pipeton, Pa.

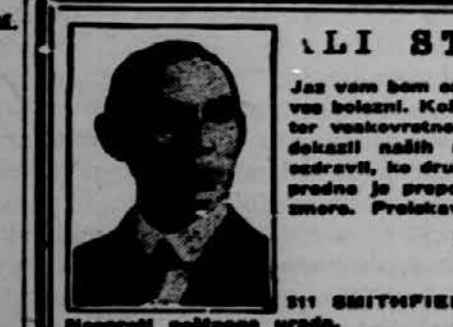
Opozarjam člane vseh štirih tukajšnjih društev, da se vdeležo seje Slovensko-Hrvatskega Doma, katera se prične točno ob 1. uri popoldne v nedeljo 20. junija na Pipetonu. Imamo rešiti več važ-nih in zaostalih stvari ter volitev novega predsednika. Torej vas še enkrat opozarjam, da se gotovo vsi vdeležite te seje.

Frank Gerčman, predsednik.

Doctor
Moy ---

Je uspešno zdravil na-dubo, bolezni, kralje-vo otepmo, padavice ter vrtno, jetrno, ledi-čno ali pljučno bo-lezno, bolečine v se-ledru, bolečine v prsih, vnete oči, noge, roke ali krži, otekline, revmatizem, kožne bolezni, izpuščaje, ogree, ote-belost, moške in ženske bolezni, slabo-kri, brez operacije v najkrajšem času po najnižji ceni. Poskusajte in se pre-pričajte.

DOCTOR JIN FUEY MOY
348 Grant Street Pittsburgh, Pa.
Uradne ure: ob delavnih, od 9. popoldne. Ob nedeljah in praznikih: od 9. dopol- do 6. zvečer. dne do 1. popoldne.

Nasproti poštnega urada.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA",
NAJVEČJI SLOVENSKEKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

French Line

CAMPAGNE GENERALE TRANSATLANTIQUE
V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

TOURNAI 12. junija
ROCHAMBEAU 12. junija
LEOPOLDINA 22. junija
FRANCE 23. junija

Hitri parniki s štirimi in dvema vijakoma.

Posebni zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših par-nikov v Havru ter jih točno odpremil, kamor so namenjeni.

Parniki Francoske Erte so transportirali tekom vojne na Čade čehoslovških vo-jakov brez vse neprivilegije.

Za šifkarto in cene vprašajte v
DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C.
all pa pri lokalnih agentih.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Du-brovnik (Gravosa) in Trst.

ARGENTINA 19. junija
BELVEDERE 13. julija
PRES. WILSON 27. julija

Potom listov, izdanih za vse kra-je v Jugoslaviji in Srbiji

Razkošne ugodnosti prvega, dru-gega in tretjega razreda

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILIPS BROTHERS & CO.

Passenger Department

4 West Street New York

NAPRODAJ

160 akrov farma za živino- in mle-korejce; 10 krav, 2 konja, hiša 8 sob, hlev 60x60 in druga poslop-ja. Cena \$8500, \$3000 takoj. — F. Woessner, Stephenson, Mich. (14-16-6)

SALES-MANAGER SE IŠČE.

Eden, ki zna prodajati in ki zna učiti prodajati. Zasluzi lahko 100 dolarjev na teden ali več. Navedite starost, reference in izkuš-nost. Odgovorite v angleškem je-ziku na: F. K., Room 513, 217 Broadway, New York City.

SUHO GROZDJE

Importirano iz starega kraja

22 centov funt.

Boksa 50 funtov \$11.00

Posebne cene za veliko.

BALKAN IMPORTING CO

51-53 Cherry Street

New York, N. Y.

Z naročilom pošljite \$3. v naprej.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potu-je po državi Ohio naš rojak

GEORGE WALETICH,

ki je pooblaščen pobirati naro-čnino za Glas Naroda in izdajati pravoveljavna potrdila.

Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga priporočamo. Za naklo-njenost se vam že vnaprej zahva-ljujemo.

Upravištvo Glas Naroda.